

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan Buitengebied Westerveld

**Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport**

23 april 2010 / rapportnummer 2393-28

1. HOOFDPUNTEN VAN HET MER

De gemeente Westerveld wil haar bestemmingsplan 'Buitengebied' herzien. Vanwege de nabijheid van Natura 2000-gebieden en omdat het bestemmingsplan kaderstellend is voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. Bevoegd gezag in deze fase van deze procedure is de gemeenteraad van Westerveld.

De volgende punten beschouwt de Commissie voor de m.e.r. (verder: de Commissie)¹ als hoofdpunten voor het op te stellen milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- de 'milieugebruiksruimte' in het gebied, die vooral bepaald wordt door natuur (vermestende en verzurende stoffen, verstoring) en landschap en cultuurhistorie (waaronder archeologie);
- een onderbouwing van de totstandkoming van de alternatieven en een beschrijving van de gehanteerde referentiesituaties (huidige situatie en autonome ontwikkelingen);
- de *maximaal* mogelijke effecten van het voornemen op natuur, door onder andere depositie van verzurende/vermestende stoffen op de Natura 2000-gebieden. Neem een passende beoordeling in het MER op wanneer significante negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten;
- de positieve of negatieve effecten van het plan op de ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit, het landschap en de cultuurhistorische / archeologische waarden;
- een zelfstandig leesbare samenvatting, met voldoende onderbouwend kaartmateriaal².

De notitie reikwijdte en detailniveau (notitie R&D) geeft grotendeels een goed inzicht op welke wijze het MER zal worden opgesteld. In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie heeft gekozen voor een uitgebreid advies gezien de ingewikkelde materie en beleid, wet- en regelgeving die volop in ontwikkeling zijn.

2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

2.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

In 1998 zijn de vier gemeenten Diever, Havelte, Dwingeloo en Vledder samengevoegd tot de gemeente Westerveld. Momenteel beschikt de gemeente over 8 bestemmingsplannen voor het buitengebied. De bestemmingsplannen zijn

---

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

² Voorzien van duidelijke schaal en legenda.

onvoldoende op elkaar afgestemd en daarom wil de gemeente een nieuw integraal bestemmingsplan voor het buitengebied opstellen.

De notitie R&D geeft een visie op de ontwikkeling van het buitengebied. Deze visie komt uit de Kadernota (2006) en is doorvertaald naar concreet ruimtelijk beleid in een nota van uitgangspunten en het voorontwerpbestemmingsplan. Landschap is de sturende functie in het gebied. Op basis van de verschillende landschapstypen is een onderscheid gemaakt in drie ontwikkelingsgebieden: “Ontwikkeling landbouw en recreatie”, “Ontwikkeling natuur en recreatie” en “Ontwikkeling, landbouw, natuur en recreatie”. Geef in het MER aan welke ontwikkelingen concreet mogelijk worden gemaakt in de verschillende ontwikkelingsgebieden en hoe omgegaan wordt met de relatie tussen bijvoorbeeld natuur en landbouw.

2.2 Beleidskader

In de notitie R&D is een overzicht gegeven van voor het plan relevante beleid en wet- en regelgeving. Beschrijf in het MER de kaders die hieruit voortkomen voor het voornemen. Ga daarbij naast de al beschreven randvoorwaarden in op:

- de AMvB Ruimte;
- de (concept) Natura 2000-beheerplannen voor Natura 2000 gebieden Dwingelderveld, Havelte-Oost en Drents-Friese Wold/Leggelderveld;
- de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz);
- provinciaal water- en milieubeleid (zoals stiltegebieden en waterwingebieden);
- provinciaal beleid voor de (P)EHS (inclusief de verbindingzones);
- het Waterbeheerplan van Waterschap Reest en Wieden 2009-2015 voor wat betreft de te realiseren KRW maatregelen in het plangebied;
- het beleid (in ontwikkeling) van de gemeente Westerveld op het gebied van archeologie (archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart, zoals opgesteld door RAAP, januari 2010).

In de notitie R&D staat dat de provincie Drenthe momenteel een nieuwe Omgevingsvisie opstelt. Geef aan of en, zo ja, hoe de nieuwe Omgevingsvisie meegenomen wordt in het MER.³

Gemeentelijke keuzes

Ga in op de rol die de gemeente kan spelen bij:

- het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen in de Natura 2000-gebieden;
- het faciliteren van een milieuhygiënisch gezonde veehouderijsector.

Maak hiervoor in het MER inzichtelijk welke instrumenten middels gemeentelijk beleid mogelijk zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan herbestemmen van niet meer in agrarisch gebruik zijnde locaties. Geef aan welke eisen de gemeente stelt aan de inrichting van nieuwe bedrijfslocaties en de maatvoering en vormgeving van bedrijfsgebouwen (beeldkwaliteitsplan).

---

³ Betrek daarbij de in het ontwerpbestemmingsplan genoemde nota “Toetsingskader nota gemeente Westerveld”, Altenburg en Wybenga, 2010.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Voorgenomen activiteit

De gemeente Westerveld wil haar bestemmingsplan 'Buitengebied' herzien. In het voorontwerpbestemmingsplan worden beperkte ontwikkelingsmogelijkheden geboden voor landbouw. Via wijzigingsbevoegdheid biedt het plan daarnaast ruimte voor recreatie en voor het omzetten van landbouw in natuur.

Onderdelen bestemmingsplan

Geef op hoofdlijnen een overzicht van alle planonderdelen van het bestemmingsplan en bespreek welke wel en welke niet in het bestemmingsplan worden onderzocht. Beschrijf in het MER hoeveel ruimte het bestemmingsplan (maximaal) biedt aan en hoeveel ruimte middels een wijzigingsbevoegdheid mogelijk gemaakt kan worden voor:

- intensieve veehouderijen;
- melkveehouderijen en rundveebedrijven;
- mestverwerking en -bewerking;
- recreatieve ontwikkelingen;
- natuurontwikkeling (realisatie Natura-2000 en EHS);
- functieverandering van agrarische bedrijven.

Geef in het MER duidelijk aan wanneer en onder welke voorwaarden gebruik gemaakt kan worden van ontheffingen en de wijzigingsbevoegdheid. Beschrijf in het MER waar het nieuwe bestemmingsplan meer of juist minder ruimte biedt dan de oude bestemmingsplannen.

3.2 Milieugebruiksruimte en alternatieven

Milieugebruiksruimte

Door haar ligging in/aan de Natura 2000- en EHS-gebieden Dwingelderveld, Havelte-Oost en Drents-Friese Wold/Leggelderveld en de overige EHS-gebieden is de ontwikkelruimte van de gemeente Westerveld voor een aantal functies beperkt. Het is daarom van belang om de randvoorwaarden voor het voornemen in beeld te brengen.

De Commissie adviseert daartoe de beschikbare milieugebruiksruimte voor gewenste ontwikkelingen in beeld te brengen volgens de volgende systematiek. Bepaal:

- 1) de ruimte die er is voor een toename van de milieubelasting op de onderstaande thema's (ook in cumulatie, waar dit van toepassing is) op basis van het bestaande en in ontwikkeling zijnde relevant milieubeleid;
- 2) de behoefte aan uitbreiding en hervestiging van activiteiten met milieueffecten;
- 3) aan de hand hiervan de verwachte toe- en/of afname van de milieubelasting op de milieuaspecten;
- 4) welke ruimte de gemeente aan (nieuwe) initiatieven wil en kan geven in het op te stellen bestemmingsplan, op basis van de beschikbare ruimte, de reële behoefte en de toe- en afname in milieubelasting;
- 5) als blijkt dat de milieugebruiksruimte onvoldoende is om te voorzien in de ontwikkelbehoefte, maak dan inzichtelijk welke (mitigerende) maatregelen genomen kunnen worden, of als dat niet of onvoldoende mogelijk blijkt, welke prioriteiten of voorwaarden worden gesteld.

De milieugebruiksruimte is ook van belang voor toekomstige bestemmingsplanuitwerkingen: nieuwe ontwikkelingen kunnen dan individueel getoetst worden aan de voor dit bestemmingsplan reeds in beeld gebrachte milieugebruiksruimte.

Besteed bij het bepalen van de milieugebruiksruimte in ieder geval aandacht aan de volgende thema's:

- vermestende en verzurende stoffen (NB: niet alleen vanuit de intensieve veehouderij, maar ook de rundveehouderij en de mestverwerking en -bewerking);
- verstoringgevoeligheid van kwetsbare natuur door recreatie;
- de huidige of gewenste landschappelijke en ruimtelijke kwaliteiten en de bestaande cultuurhistorische waarden;
- de randvoorwaarden door aanwezigheid van geur- of geluidsgevoelige objecten.

Alternatieven

In de notitie R&D zijn naast de referentiesituatie twee alternatieven beschreven. Bij één alternatief ligt de nadruk op landbouw en bij het andere alternatief ligt de nadruk op natuur. Er wordt nauwelijks aandacht besteed aan recreatie. De Commissie adviseert aan te geven welke ontwikkelingen op het gebied van landbouw, natuur én recreatie concreet mogelijk worden gemaakt in de verschillende alternatieven (inclusief de referentiesituatie). Geef ook aan hoe de afweging van de alternatieven tot een voorkeursalternatief plaatsvindt.

3.3 Referentiesituatie en autonome ontwikkeling

De notitie R&D beschrijft dat de referentiesituatie uitgaat van autonome ontwikkelingen die naar verwachting plaatsvinden zonder het vaststellen van het nieuwe bestemmingsplan. De kaders voor de referentiesituatie zijn gegeven in de huidige bestemmingsplannen. Geef in het MER aan welke (verwachte) ontwikkelingen spelen in het buitengebied, welke van die ontwikkelingen onderdeel zijn van de referentiesituatie en welke niet. Beargumenteer waarom ontwikkelingen wel of niet zijn meegenomen.

Beschrijf bij de referentiesituatie in ieder geval:

- de (autonome ontwikkeling van de) emissie van verzurende/vermestende stoffen in het gebied zelf en de hieruit voortvloeiende depositie op kwetsbare natuur, waaronder Natura 2000-gebieden en de Ecologische Hoofdstructuur;
- de ontwikkeling van de achtergronddepositie van verzurende en vermestende stoffen (afkomstig van buiten het plangebied);
- een beschrijving van de ontwikkelingen in de rundveehouderij in het plangebied, omdat deze de ontwikkelingsruimte voor andere functies (zoals intensieve veehouderij) mede bepaalt. Ga hierbij in op de verwachte beëindiging en groei van de (melk)rundveehouderijbedrijven en betrek daarbij de verwachte groei en schaalvergroting van de sector bij opheffing van de melkquotering. Beschrijf in hoeverre de huidige bestemmingsplannen het mogelijk maken voor intensieve veehouderijen om zich te vestigen op vrijkomende (melk)rundveehouderijen en andere vrijkomende agrarische bouwpercelen;

- een beschrijving van de ontwikkelingen in de intensieve veehouderij in het plangebied als gevolg van dierenwelzijn⁴;
- een realistisch worst case scenario met betrekking tot emissie van verzurende en vermestende stoffen, geuremissie en landschappelijke effecten op basis van de autonome ontwikkeling;
- de ontwikkeling en verspreiding van de recreatiedruk in het gebied.

4. BESTAANDE MILIEUSITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN

Beschrijf in het MER alle relevante ontwikkelingen met mogelijk aanzienlijke milieueffecten, die het bestemmingsplan mogelijk maakt. Ook eventuele functiewijzigingen in het plangebied kunnen van belang zijn voor de bepaling van de milieugevolgen van het voornemen: hiervoor moeten de worst case effecten in het MER beschreven worden. De omvang van het studiegebied wordt bepaald door het optreden van milieugevolgen en kan per milieuaspect verschillen.

Beschrijf en motiveer per milieuaspect de omvang van het studiegebied. Breng bij de beschrijving van milieugevolgen de effecten waar -relevant- ook cumulatief in beeld.

De effectbeschrijving dient een detailniveau te hebben dat voldoende is voor de besluitvorming. Voor milieuaspecten waarvan de gevolgen naar verwachting ver onder de grenswaarden blijven, is een globale en kwalitatieve effectbeschrijving voldoende. Beschrijf bij (mogelijke) knelpunten (zoals bij de depositie van verzurende en vermestende stoffen en recreatiedruk op kwetsbare natuur) de effecten zo veel mogelijk kwantitatief. Geef -indien relevant- bandbreedtes, leemten in kennis en onzekerheden in de effectbeschrijving weer.

Om het plan te kunnen toetsen aan normen en beleid dient het MER de milieugevolgen te beschrijven van de activiteiten die het bestemmingsplan maximaal mogelijk maakt, inclusief mogelijke ontheffingen en vrijstellingen. Indien deze activiteiten leiden tot overschrijdingssituaties dienen mitigerende maatregelen beschreven te worden.

4.1 Natuur

Algemeen

Het MER moet duidelijk maken welke gevolgen het plan kan hebben voor de natuur. Beschrijf of er naast de natuur met een beschermde status (zie hieronder gebiedsbescherming en soortenbescherming) ook andere waardevolle natuur voorkomt in of in de nabijheid van het plangebied.

Gebiedsbescherming Natura 2000

In het MER moet aangegeven worden waar voor vermessing en verzuring gevoelige gebieden liggen ten opzichte van het plangebied. Gebruik hiertoe duidelijk kaartmateriaal. Geef per Natura 2000-gebied aan:

- de (instandhoudings)doelstellingen;
- de kritische depositiewaarden van gevoelige habitattypen voor stikstof⁵;

⁴ Relevante besluiten met tussen haakjes de termijnen waarop moet voldaan zijn aan het betreffend besluit: Besluit huisvesting (1 januari 2010), het Legkippenbesluit (1 januari 2012), het Vleeskuikenbesluit (1 juli 2010), het Varkensbesluit (1 januari 2013) en het ingezette Actieplan ammoniak veehouderij.

- de heersende achtergrondconcentratie van stikstof;
- de deposities die optreden op de verschillende gebieden als de maximale mogelijkheden van de planalternatieven zouden worden gebruikt;
- de gevolgen van de vermestende en verzurende deposities voor de natuur.

Geef daarbij aan of er, in cumulatie met andere plannen of activiteiten buiten het plangebied, een (verdere) overschrijding ontstaat van de kritische depositiewaarden. Geef aan op welke locaties sprake is van een toename en op welke locaties een afname. Beschrijf aan welke emissie- en depositiebeperkende maatregelen genomen kunnen worden en hoe het plan zich verhoudt tot de (in ontwikkeling zijnde) beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden.

Geef aan of het plan naast de natuureffecten door verzurende en vermestende emissies⁶ nog andere natuureffecten kan hebben, zoals verstoring door recreatie of verdroging. Beoordeel of er in cumulatie met deze natuureffecten en in cumulatie met andere plannen of activiteiten buiten het plangebied, aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000 gebieden kan worden uitgesloten.

Bovenstaande informatie kan gebruikt worden voor een passende beoordeling. Een passende beoordeling moet gemaakt worden als significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden (in cumulatie met andere plannen of projecten) niet kunnen worden uitgesloten. De passende beoordeling moet herkenbaar worden opgenomen in het plan-MER. Uit de Natuurbeschermingswet 1998 volgt dat een plan alleen mag worden vastgesteld, als de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets⁷ met succes wordt doorlopen.

Gebiedsbescherming Provinciaal ecologische hoofdstructuur

Bepaal voor de PEHS wat de “wezenlijke kenmerken en waarden” zijn. Onderzoek welke gevolgen het initiatief heeft op deze actuele en potentiële kenmerken en waarden. Betrek daarbij, ook de zeer kwetsbare gebieden die zijn aangewezen op grond van de Wet ammoniak en veehouderij. Geef aan welke andere negatieve effecten optreden, bijvoorbeeld door mogelijke veranderingen in recreatiedruk/patroon. Voor de EHS geldt volgens de Nota Ruimte een “neetenzij” regime. Geef aan hoe het “nee tenzij” regime provinciaal is uitgewerkt in een toetsingskader.⁸ Beschrijf bij eventuele negatieve effecten welke mitigerende maatregelen genomen kunnen worden.

Geef ook aan welke positieve effecten te verwachten zijn, bijvoorbeeld bij realisatie van de EHS.

---

⁵ De kritische depositiewaarden voor de EHS zijn opgenomen in D. Bal, H.M. Beije, H.F. van Dobben en A. van Hinsberg (2007): Overzicht van kritische stikstofdeposities voor natuurdoeltypen, Directie Kennis, Ministerie van LNV. De kritische depositiewaarden voor beschermde habitattypen in Natura 2000-gebieden zijn opgenomen in H.F. van Dobben en A. van Hinsberg, (2008). Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden, Alterra-rapport 1654.

⁶ De belangrijkste verzurende en vermestende stoffen zijn Ammoniak (NH₃), Stikstofdioxide (NO_x) en Zwaveldeioxide (SO₂). Stikstofverbindingen hebben een vermestende werking. Voor verzuring geldt dat 1 mol zwaveldeioxide 2 mol zuur levert en 1 mol stikstofdioxide of ammoniak 1 mol zuur levert.

⁷ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? Inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

⁸ Per provincie is er een toetsingskader en compensatieregeling EHS vastgesteld, dat in principe past binnen de nationale Nota Ruimte en Spelregels EHS

Soortenbescherming⁹

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het studiegebied en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt.¹⁰ Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten, met name van zwaar beschermde soorten (tabel 3 soorten).¹¹ Bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats¹². Geef indien verbodsbepalingen overtreden kunnen worden aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen.

4.2 Geur

Bepaal de (cumulatie van) geurhinder. Geef weer welke milieugebruiksruimte voor geurhinder aanwezig is voor de verschillende gebiedscategorieën. Maak daarbij gebruik van kaarten met de huidige en toekomstige geurniveaus. Geef aan hoe de referentiesituatie en de alternatieven zich verhouden tot de Wet geurhinder en veehouderij en het lokale beleid, dat nog in ontwikkeling is. Betrek hierbij ook het geurbeleid van de omliggende gemeenten, dat mogelijk van invloed kan zijn op de eigen gemeente.

4.3 Landschap en cultuurhistorie (waaronder archeologie)

In de notitie R&D is aangegeven dat het 'landschap' bepalend is bij de ontwikkelingsruimte die geboden wordt aan verschillende functies. Omschrijf de aanwezige landschappelijke waarden (esdorpenlandschap - met beekdalen, essen, veldontginningen en veldgronden -, wegdorpenlandschap en 'ontginningskolonielandschap'), cultuurhistorische waarden (aardkunde, cultuurlandschap en bouwhistorie) en archeologische waarden (conform uw archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart). Geef een waardering van deze karakteristieke elementen¹³ en geef aan welke gevolgen het plan op deze waarden heeft. Ga in op mogelijkheden voor mitigerende maatregelen. De Commissie adviseert inzicht te geven in de ligging van waarden met behulp van goed kaartmateriaal.

Ga niet alleen in op de afzonderlijke cultuurhistorische en landschappelijke waarden, maar ook op de samenhang tussen deze waarden binnen het plangebied. Bespreek ook de mogelijke (positieve en negatieve) gevolgen van het plan voor deze samenhang.

---

⁹ Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora- en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

¹⁰ Op grond van de Flora- en faunawet en de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen bestaan er vier verschillende beschermingsregimes. Welk regime van toepassing is, is afhankelijk van de groep waartoe de soort behoort. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën: tabel 1 (algemene soorten), tabel 2 (overige soorten), tabel 3 (Bijlage IV Habitatrichtlijn-/ bijlage 1 AMvB-soorten) en vogels. Houd er rekening mee dat de nesten van vijftien vogelsoorten (met name roofvogels en uilen) jaarrond beschermd zijn waardoor een ontheffingsverplichting aan de orde kan zijn.

¹¹ Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan onder andere gebruik worden gemaakt van gegevens van het Natuurloket: www.natuurloket.nl en protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur: www.gegevensautoriteitnatuur.nl.

¹² De verbodsbepalingen zijn opgenomen in art. 8 (planten) en 9 - 12 (dieren) van de Flora- en faunawet.

¹³ Gebruik hiervoor bijvoorbeeld de kernkwaliteiten en waardering in de Kadernota buitengebied Westerveld, 14 februari 2006 (BügelHajema).

Geef aan waar en hoe negatieve effecten op deze waarden via het bestemmingsplan kunnen worden voorkomen of beperkt. Dit kan bijvoorbeeld door regels voor de inpassing van bouwmogelijkheden om de beleving van het landschap te verbeteren en de kwaliteit te verhogen¹⁴. Ga daarbij in op:

- de negatieve effecten op bestaande landschappen (en hoe deze effecten te mitigeren), zoals de aantasting van bestaande houtwallen door nieuwe bouwblokken;
- de kansen om landschapskwaliteiten te verhogen of nieuwe toe te voegen;
- hoe de landschappelijke inpassing van nieuwbouw (uitbreiding en hervestiging) binnen het bestemmingsplan buitengebied zal worden gewaarborgd. Daarbij kan het beeldkwaliteitsplan (in ontwikkeling) worden gebruikt als toetsingskader;
- de mogelijkheden om het bodemarchief te beschermen, waarbij wordt aangesloten bij het gemeentelijk archeologiebeleid (in voorbereiding).

Daarnaast is het van belang dat landschapseffecten en wijze van inpassing van nieuwe bebouwing op een inzichtelijke wijze gevisualiseerd worden.

4.4 Leefomgeving

Beschrijf in het MER de effecten op de leefomgeving ten gevolge van het plan.

Verkeer

Geef de mogelijke effecten van het plan op de verkeersveiligheid op smalle buitenwegen als gevolg van meer bewoning en recreatieverkeer.

Luchtkwaliteit

Om de alternatieven onderling en met de referentiesituatie te kunnen vergelijken is het noodzakelijk om de effecten op de luchtconcentraties van in het bijzonder fijn stof (PM₁₀)^{15,16} te beschrijven, ook onder de grenswaarden.¹⁷ Daarbij kan gebruik worden gemaakt van (bestaande) berekeningen die voldoen aan de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007. Als hiervan gebruik wordt gemaakt, presenteer dan de resultaten van de berekeningen middels verschilcontourenkaarten¹⁸ en geef per contour de hoeveelheid en ligging aan van woningen en andere gevoelige objecten en groepen.¹⁹ Eenvoudige berekeningen volstaan wanneer hiermee keuzes tussen alternatieven en conclusies voldoende onderbouwd kunnen worden.

---

¹⁴ Gebruik hiervoor bijvoorbeeld de 'uitgangspunten voor landschap, archeologie en cultuurhistorie' uit de Nota van Uitgangspunten Bestemmingsplan Buitengebied Westerveld, 13 mei 2008 (buro Vijn).

¹⁵ Vanwege de heersende problematiek ten aanzien van fijn stof wordt dit met name genoemd. Dat laat onverlet dat ook voor de andere stoffen uit de Wet milieubeheer moet worden aangetoond dat voldaan wordt aan de geldende normen (bijvoorbeeld NO₂).

¹⁶ Op termijn moeten voor toetsing aan de Wet milieubeheer ook de consequenties van het voornemen op PM_{2,5} in beeld worden gebracht. Momenteel is in de beschikbare literatuur nog maar weinig bekend over het precieze aandeel van PM_{2,5} in PM₁₀. De verwachting is echter dat de PM_{2,5}-emissie bij intensieve veehouderijen beperkt is. Op dit moment vraagt de Commissie daarom nog niet de gevolgen voor de PM_{2,5}-concentraties in beeld te brengen. Zij adviseert echter nieuwe kennisontwikkelingen hieromtrent nauwlettend te volgen.

¹⁷ Ook onder de huidige luchtkwaliteitsgrenswaarden kunnen immers nog aanzienlijke gezondheidseffecten optreden.

¹⁸ Gebruik hiervoor klassebreedtes van 1,0 µg/m³ of minder, indien klassebreedtes van 1,0 µg/m³ onvoldoende onderscheidend zijn.

¹⁹ Gebruik hiervoor de zogeheten Adres Codering Nederland (ACN)-bestanden. Denk bij gevoelige objecten aan kinderdagverblijven, scholen, verpleeg- en verzorgingshuizen en woningen. Gevoelige groepen zijn bijvoorbeeld kinderen, ouderen en mensen met long- of hartziekten.

Laat zien welke alternatieven en mitigerende maatregelen mogelijk zijn om fijn stofemissies zoveel mogelijk te voorkomen, dan wel de luchtkwaliteit te verbeteren.

Geluid

Ga in op de ligging van geluidsgevoelige bestemmingen en mogelijke knelpunten met wet- en regelgeving of lokaal geluidsbeleid.

Gezondheid

De Wet collectieve preventie volksgezondheid vraagt de gemeente expliciet aandacht te besteden aan volksgezondheid bij haar besluitvorming. De Commissie verwacht dat in gemeente Westerveld weinig knelpunten voor volksgezondheid op zullen treden. Beschrijf in het MER de volksgezondheid in het gebied en de mogelijke effecten van de alternatieven hierop.²⁰ Dit kan bijvoorbeeld gedaan worden met behulp van een Gezondheidseffectscreening (GES).²¹

Onlangs is een consortium²² in opdracht van het Ministerie van VWS gestart met een onderzoek naar de relatie tussen intensieve veehouderij en gezondheid. De Commissie adviseert om ontwikkelingen hieromtrent goed in de gaten te houden.

4.5 Bodem en water

Geef in het MER aan welke gebieden bekend zijn als bodembeschermingsgebied, grondwaterbeschermingsgebied, hydrologisch aandachtsgebied en verdroogd gebied en welke gevolgen de status van deze gebieden heeft voor de planonderdelen en vice versa. Beschrijf in het MER de mogelijke effecten van alle relevante activiteiten op de bodemkwaliteit²³, oppervlaktewater (kwantiteit en kwaliteit) en grondwater (kwantiteit en kwaliteit). Toets de verschillende alternatieven aan de KRW. Besteed ook aandacht aan positieve effecten, zoals bij ruimtelijke reserveringen ten behoeve van de EHS of KRW maatregelen.

De Commissie adviseert de voor de m.e.r. relevante resultaten van de watertoets in het MER op te nemen. Geef aan in hoe afstemming met de waterbeheerder heeft plaatsgevonden.

5. MONITORING EN EVALUATIE

Een goede monitoring van de milieugebruiksruimte en de effecten van ontwikkelingen en maatregelen daarop is essentieel. Monitoring maakt inzichtelijk hoe de milieugebruiksruimte voor de verschillende milieuaspecten verandert. Dit biedt bruikbare informatie voor toekomstige ontheffingen en vrijstellingsbesluiten.

---

²⁰ Raadpleeg hierbij indien nodig de lokale GGD.

²¹ De GES geeft een kwalificatie van de milieugezondheid binnen een bepaald gebied. De GES brengt bronnen en 'meetbare' milieufactoren in beeld die van invloed kunnen zijn op de volksgezondheid in een gebied.

²² Hieraan nemen de volgende partijen deel: het IRAS (Institute for Risk Assessment Sciences) van de Universiteit Utrecht, het Instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL), het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en het bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid van de GGD'en Brabant/Zeland.

²³ In zienswijze 1 wordt gevraagd in te gaan op verandering in de bodem als gevolg van intensieve teelten.

6. OVERIGE ASPECTEN

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in kennis' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

Kaart- en ander beeldmateriaal

Gebruik in het MER recent kaartmateriaal (met legenda), dat de teksten inzichtelijk maakt en verduidelijkt. Neem in ieder geval kaarten op met daarop:

- de ligging en omvang van de bestaande bedrijven, in het bijzonder de recreatie- en veehouderijbedrijven in het buitengebied;
- de ligging van Natura 2000-gebieden en andere (zeer) kwetsbare natuur in de nabijheid van het plangebied;
- de situering én status van landschappelijk en cultuurhistorisch waardevolle gebieden en elementen.

Neem in ieder geval één kaart op met daarop aangegeven alle gebruikte topografische aanduidingen en relevante deelgebieden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau plan-MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Westerveld

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Westerveld

Besluit: wijzigen van bestemmingsplan buitengebied

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C9/D9, C10.1/D10.1 en C14/D14

plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit:

De gemeente Westerveld wil een nieuw bestemmingsplan 'Buitengebied' opstellen, dat voorziet in een herziene en geactualiseerde planologisch/juridische regeling voor het landelijk gebied.

Procedurele gegevens:

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 15 februari 2010

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 23 april 2010

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

drs. D.J.F. Bel

drs. I.H. de Groot (werkgroepsecretaris)

drs. Y.J. van Manen

ing. I. Spapens-Reijners

M.A.J. van der Tas (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de concept-notitie reikwijdte en detailniveau, of een vergelijkbaar door het bevoegde gezag toegezonden startdocument als uitgangspunt.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Notitie Reikwijdte en Detailniveau plan-milieueffectrapportage bestemmingsplan buitengebied Westerveld, Grontmij Nederland B.V., 25 januari 2010
- Toetsingskader nota gemeente Westerveld, Altenburg en Wybenga, 2010
- Nota van Uitgangspunten Bestemmingsplan Buitengebied Westerveld, Buro Vijn, 13 mei 2008
- Kadernota Buitengebied Westerveld, Bügel Hajema, 14 februari 2006

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. B. Meems, Dwingeloo

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Bestemmingsplan Buitengebied Westerveld

De gemeente Westerveld stelt een nieuw bestemmingsplan op voor het buitengebied. Omdat het bestemmingsplan kaderstellend is voor m.e.r.- (beoordelingsplichtige) activiteiten en omdat een passende beoordeling gemaakt moet worden, wordt een plan-m.e.r.-procedure doorlopen.

ISBN: 978-90-421-3003-6

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

